

fremhævet, at hele Spørgsmaalet om § 10 og kommunalt Fæste maatte ses under Sammenhæng med og i Belysning af det Regeringsforslag om den kommunale Valgret, som nu er henvist til et Udvalg i dette høje Ting. Deraf sluttede Ministeren, at jeg betragtede Gennemførelsen af dette Forslag som meget nær forestaaende. Jeg tror nu, den højtærede Minister i saa Henseende slutter lidt vel hurtigt. Jeg har ikke talt et Ord om, at jeg tror, at dette Forslag bliver gennemført snart eller overhovedet slet ikke bliver gennemført; men jeg har — jeg tror med Rette — sagt, at naar man lovgiver paa dette Omraade, maa man tage de foreliggende Forhold i Betragtning og altsaa ogsaa det Forhold, at der foreligger et Regeringsforslag, hvorefter Følgerne af § 10 — efter min Opfattelse — kunne blive meget farefulde i mange Henseender. Det ærede 2det Medlem for 5te Kreds havde ikke noget imod, at Kommunerne komme ind under Loven og altsaa faa Ret til at købe Ejendomme. Han motiverede det i øvrigt med, at hvis der skete væsentlige Forandringer i den kommunale Lovgivning, var hans Stilling maaske noget anderledes. Han er altsaa nogenlunde sikker paa, at der ikke sker nogen Forandring. Jeg er nu hverken sikker paa det ene eller det andet, men jeg tror, at det er rigtigst, at man, naar man lovgiver, giver Loven den Form, at den ikke aabner Døren for Misbrug eller uheldige Følger for Fremtiden. — Jeg maa bemærke overfor det ærede 2det Medlem for 5te Kreds., at han slet ikke kom ind paa et af de Punkter, der for mig ere Hovedsagen, nemlig den overordentlig store Risiko, eller i hvert Fald den Risiko, som *kan* blive overordentlig stor, naar Kommunalraadene købe Ejendomme og skulle være Godsejere og administrere en større Ejendom. Noget saadant kan blive en stor Risiko, for det er ikke noget, man kan gaa ud fra som givet, at et Kommunalraad forstaar sig paa. Jeg tror, at det ærede Medlem sagde, at Kommunalraadene havde særligt Kendskab til Ejendomme og deres Værdier. Ja, det er meget rigtigst, det tror jeg ogsaa, men derfor er det ingenlunde givet, at de have særligt Kendskab til at administrere en Ejendom, og det er dog det, det drejer sig om, naar Tab skal undgaas; de kunne nemlig komme til at sidde med denne Ejendom paa Haanden i mange Aar.

Hertil skal jeg indskrænke mig, idet jeg i øvrigt stadfæster, hvad den højt-

ærede Minister udtalte, at hvis jeg kan faa disse enkelte Forandringer indførte i Lovforslaget, skal jeg med Glæde slutte mig til Arbejdet for dets Gennemførelse.

Første Viceformand (Madsen-Mygdal): 2den Landstingsmand for 5te Kreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Tesdorpf: I Gaar udtalte jeg og betonedede stærkt flere Gange, at i Spørgsmaalet fri Ejendom eller Fæste holder jeg absolut paa frit Eje som det rigtigste og det bedste. Men da dette Lovforslag jo er lagt i saa vide Rammer og saa elastisk, kunde det Tilfælde indtræffe, hvor det vilde være heldigt at lade en enkelt fattig, stræbsom og dygtig Familie faa en Parcel i Fæste som et Overgangsstadium til frit Eje, idet den da vilde blive i Stand til i Løbet af nogle faa Aar at tjene den Kapital, som var nødvendig for at overtage Parcelen som frit Eje. Men jeg gentager igen, at for mig staar absolut fri Ejendomsbesiddelse som det rigtigste og eneste korrekte.

Med Hensyn til det andet Spørgsmaal, om Kommunerne skulle kunne træde i Stedet for de paatænkte Foreninger, faldt mine Udtalelser saaledes, at saa længe den kommunale Styrelse er lagt i de nuværende Hænder, og saa længe den ikke er undergaaet nogen nævneværdig Forandring, ser jeg ikke nogen Fare i, at Kommunerne faa denne Ret, og det holder jeg paa endnu. Vor kommunale Forvaltning er gennemgaaende god Landet over og særlig i økonomisk Henseende. Sogneraadene ville, inden de indlade sig paa at købe en Ejendom til Udstykning, være meget varsomme — netop for ikke at komme i det Tilfælde, som det ærede 9de kongevalgte Medlem (Hage) med Rette pegede paa vil være en meget tvivlsom Glæde for en Kommunalbestyrelse, at den skal sidde med en Hovedparcel og være Forvalter og Bestyrer af den i en lang Aarrække. De ville ikke alene være forsigtige med Indkøb af en saadan Ejendom, men i Reglen vistnok kun gøre det, naar de i Forvejen have sikret sig Hovedparten af de Familier, som skulle besætte denne udparcellerede Ejendom. — Hvorledes Fremtiden vil gestalte sig, og hvorledes den kommunale Valgret vil udvikle sig i Løbet af Aarene, kan jeg ikke have nogen som helst Mening om, men der er ingen Grund til at sælge Huden, inden man har skudt Bjørnen.